

PHƯƠNG HƯỚNG XÂY DỰNG CHUẨN ĐẦU RA HỌC PHẦN TRONG ĐÀO TẠO CỬ NHÂN NGÀNH KẾ TOÁN

NGUYỄN THỊ NGỌC XUÂN^{□□}

TÓM TẮT: Kế toán đã và đang là lĩnh vực, ngành nghề được nhiều người quan tâm bởi tầm quan trọng của nó đối với các đơn vị đang hoạt động. Nắm được xu thế đó, các cơ sở đào tạo đại học, cao đẳng trên cả nước đã nhanh chóng tiếp cận mở mã ngành đào tạo kế toán đáp ứng nhu cầu về kế toán trong các lĩnh vực. Để góp phần nâng cao chất lượng đào tạo; cam kết về chất lượng đào tạo trình độ đại học, cao đẳng với xã hội, về năng lực học sinh sau khi tốt nghiệp chuyên ngành kế toán, các học viện và hệ thống các trường đại học, cao đẳng tại Việt Nam đã chú trọng xây dựng chuẩn đầu ra chương trình đào tạo ngành kế toán.

Ột trong nh ng nội dung ch nh để thực hiện chuẩn đầu ra ngành đào tạo đó là thực hiện các giải pháp đổi mới phương pháp giảng dạy, phương pháp kiểm tra đánh giá và phương pháp học tập. iệc y dựng và thực hiện chuẩn đầu ra học phần là ưu ti n trọng t m để đổi mới phương pháp giảng dạy, phương pháp kiểm tra đánh giá và phương pháp học tập. Trong bài viết này, tác giả muốn đề cập đến nội hàm cơ bản của Chuẩn đầu ra học phần, vai trò của Chuẩn đầu ra học phần đối với các thành phần tham gia vào công tác đào tạo cùng với việc thiết kế quy trình xây dựng Chuẩn đầu ra học phần chuyên ngành kế toán trong đào tạo cử nhân ngành kế toán.

Từ khóa: chuẩn đầu ra, chuẩn đầu ra học phần, kế toán.

ABSTRACT: Being aware of the fact that accounting has been a field of interest for its importance in many state agencies as well as private companies, many education institutions have quickly started different training programmes in accounting. To contribute to the improvement of the training quality, these institution have paid a great attention into constructing learning outcomes of the training programmes.

One of the major solutions to implement the learning outcomes of a training program is to promote inovation in teaching, learning and testing. In this article, the author mentions the fundamentals of program learning outcomes and course learning outcomes, point out the relationship between course learning outcomes and other elements of a training program and the procedure of constructing course learning outcomes for the Bachelor training program in Accounting.

Key words: Learning outcomes, Course learning outcomes, Accounting.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Kế toán là chuyên ngành hấp dẫn thu hút nhiều thí sinh dự thi hàng năm nhờ sức hấp dẫn về thu nhập cao, dễ kiếm việc làm ở nhiều lĩnh vực. Đây là lí do hàng năm có hàng nghìn sinh viên chuyên ngành kế toán đăng kí thi, tốt

ng nghiệp ra trường. Tuy nhiên, nếu xem xét về khía cạnh chất lượng đào tạo thì còn có độ lệch khá lớn giữa các trường và chất lượng nói chung vẫn chưa đáp ứng được yêu cầu về nguồn nhân lực chất lượng cao phù hợp với tình hình phát triển và hội nhập sâu rộng của

^{□□}Thạc sĩ Trường Đại học Kinh tế Quốc dân.

nền kinh tế nước ta trong dài hạn.

Thực tế số lượng nhân sự ngành kế toán được đào tạo hàng năm của các cơ sở đào tạo là rất lớn nhưng trình độ chuyên môn, trình độ ngoại ngữ và các kỹ năng mềm khác của đối tượng này chưa cao, chưa đạt được đến mặt bằng chung của khu vực. Thực trạng phương pháp giảng dạy ban đầu tại các trường chỉ mang nặng về lý thuyết mà chưa gắn với thực hành. Sinh viên gần như rất yếu các kỹ năng thực hành nghề nghiệp kế toán ví dụ như: chưa biết cách thiết lập bộ hồ sơ chứng từ cho nghiệp vụ kinh tế phát sinh, không phân biệt được chứng từ tiếp nhận hay chứng từ lập thêm, chưa biết cách sắp xếp chứng từ, ghi sổ kế toán mà không hiểu rõ ý nghĩa của sổ... Nhiều sinh viên ra trường chưa thể nắm bắt được công việc kế toán khi được giao mà phải mất thời gian đào tạo lại. Điều đó cho thấy chuẩn đầu ra của các trường chưa xác định rõ mục tiêu đào tạo, và đáp ứng được nhu cầu của xã hội.

Chuẩn đầu ra có ảnh hưởng đến đề cương học phần và phương pháp giảng dạy của giảng viên. Một chuẩn đầu ra được xây dựng tốt sẽ giúp cho người dạy và người học dễ đạt được mục tiêu môn học hơn. Chuẩn đầu ra phải được hiểu ở nhiều cấp độ khác nhau: chuẩn đầu ra cho khối ngành, chuẩn đầu ra cho ngành, chuẩn đầu ra cho chuyên ngành, chuẩn đầu ra cho học phần, chuẩn đầu ra cho khóa tập huấn, chuẩn đầu ra cho 1 chương/mục trong học phần.

Trong xây chương trình đào tạo nói chung và đào tạo theo tín chỉ nói riêng, thì việc xác định mục tiêu của chương trình và chuẩn đầu ra của chương trình là một trong những nội dung tổng thể và quan trọng của chương trình. Đó là những cam kết của nhà trường với xã hội về chất lượng đào tạo và cung cấp những tiêu chí cụ thể thiết kế chương trình giảng dạy, thiết kế dạy - học và đánh giá kết quả

Hiện nay, hầu hết các trường đại học trong

cả nước đã ban hành chuẩn đầu ra trong đào tạo cử nhân ngành kế toán. Chuẩn đầu ra của các trường được biên soạn đầy đủ về các mặt kiến thức, kỹ năng, thái độ và vị trí việc làm sau khi hoàn thành khóa học. Tuy nhiên, với kinh nghiệm và những khó khăn trong việc tiếp cận đào tạo theo tín chỉ hiện tại thì việc xây dựng chuẩn đầu ra cho các chuyên ngành được đào tạo, các học phần được tích hợp trong các chuyên ngành/ngành chưa được thực hiện. Vấn đề này cần phải có thời gian và cách tiếp cận, song với lộ trình và xu hướng đổi mới, phát triển của giáo dục đại học thì việc xây dựng chuẩn đầu ra theo phân cấp nêu trên cũng cần phải sớm thực hiện.

Việc xây dựng và thực hiện chuẩn đầu ra học phần là ưu tiên trọng tâm để đổi mới phương pháp giảng dạy, phương pháp kiểm tra đánh giá và phương pháp học tập, là yếu tố quyết định chuẩn đầu ra ngành đào tạo, gắn kết người học với vị trí công việc sau khi ra trường.

2. CHUẨN ĐẦU RA HỌC PHẦN

Chuẩn đầu ra học phần course outcomes được hiểu là năng lực dự kiến người học làm được sau khi hoàn tất một môn học/học phần. Như vậy nếu chưa tham gia học tập học phần thì người học không thể thực hiện được sự hiểu biết về kiến thức, năng lực, hay kỹ năng yêu cầu của người học đối với học phần đó. Tầm quan trọng của chuẩn đầu ra được thể hiện qua việc thiết kế chương trình đào tạo dựa trên pháp pháp giảng dạy mới: Tiếp cận lấy sinh viên làm trung tâm, đánh dấu sự chuyên dịch trọng tâm từ nội dung chương trình những gì mà giảng viên dạy) sang trọng tâm chuẩn đầu ra năng lực dự kiến của sinh viên đạt được khi hoàn tất một chương trình hay học phần).

Ở Việt Nam, Học viện Ngân hàng đã công bố chuẩn đầu ra các ngành đào tạo trình độ đại học và chuẩn đầu ra học phần ngành đào tạo thực hiện từ 2011-2012; Đại học Nha Trang công bố ban hành chuẩn đầu ra học phần ngành

đào tạo thực hiện từ 2014.

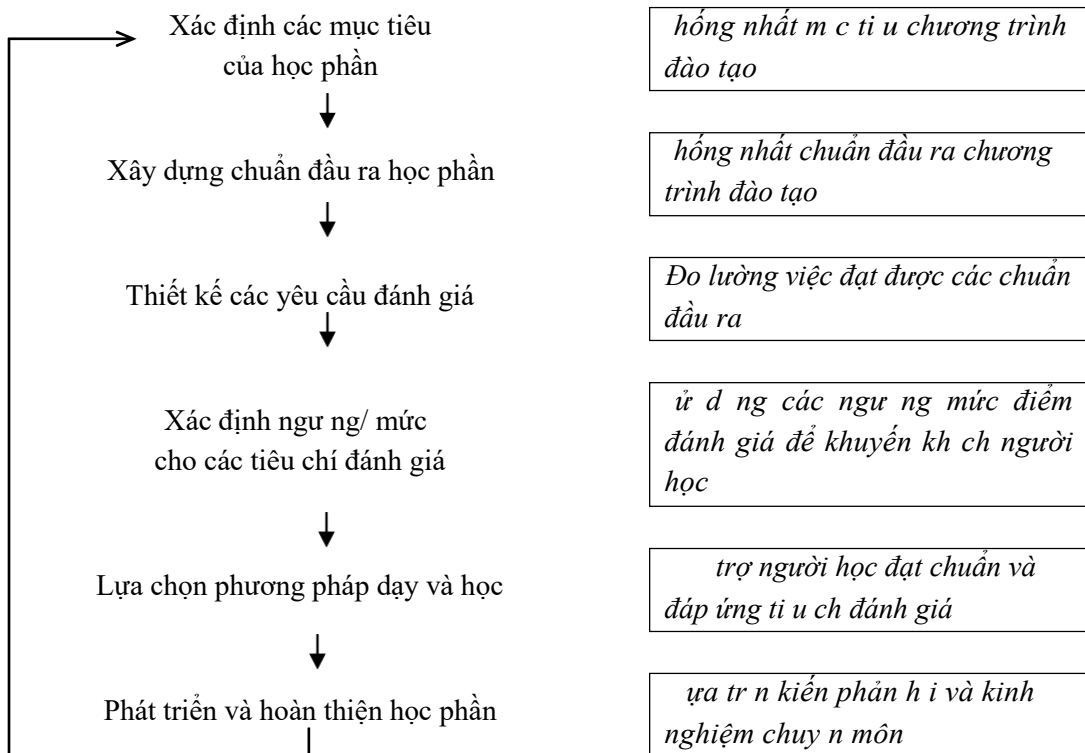
Trong Hội nghị thực trạng và phương hướng thực hiện chuẩn đầu ra học phần, NGƯT.PGS.TS Tô Ngọc Hưng - Giám đốc Học viện Ngân hàng đã nhấn mạnh: “Xây dựng chuẩn đầu ra các học phần đào tạo thực hiện 2011-2012 nằm trong trương trình đào tạo các ngành đào tạo giúp cho công tác quản lý về chất lượng đào tạo có sự thay đổi căn bản, giúp cho quá trình đào tạo - người dạy có 1 chuẩn thực hiện quá trình đào tạo đáp ứng mong muốn của người học, góp phần thực hiện chuẩn đầu ra công khai, minh bạch. Trong quá trình thực hiện đủ để có đánh giá về việc thực hiện chuẩn đầu ra học phần, giúp công tác quản lý của nhà trường thực hiện tốt hơn, để có định hướng hoàn thiện, làm mới những nội dung liên quan đến chuẩn đầu ra học phần” (Trần Xuân Kiêm, 2014).

Việc xác định Chuẩn đầu ra học phần đầu tiên giúp cho học viên có cơ hội học tập, đạt chuẩn đầu ra chương trình đào tạo và đối với việc học theo hệ thống tín chỉ hiện nay, sẽ giúp học viên lựa chọn môn học phù hợp, biết được điều gì mình cần đạt và sẽ làm được gì một cách khá chi tiết; học viên sẽ được rèn luyện học tập theo các chuẩn đầu ra để từ đó có phương pháp ôn tập cho thi và kiểm tra phù hợp. Thứ hai, đối với cán bộ giảng dạy, Chuẩn đầu ra học phần giúp cho giáo viên thiết kế kế hoạch dạy học và tổ chức thực hiện lựa chọn phương pháp giảng dạy phù hợp, từ chuẩn đầu ra học phần sẽ xây dựng chuẩn ngân hàng câu

hỏi, đề kiểm tra, đề thi cuối kỳ và chọn lựa phương pháp, công cụ đánh giá thích hợp, hiệu quả. Từ đó giáo viên phải phấn đấu rèn luyện bản thân để đáp ứng với yêu cầu Chuẩn đầu ra học phần cho học sinh, sinh viên... Thứ ba, đối với phòng quản lý đào tạo, việc xây dựng Chuẩn đầu ra học phần giúp cho nhà quản lý đào tạo có thể theo dõi đánh giá giảng viên cũng như hiệu quả hoạt động đào tạo của các khoa và của trường và nâng cao chất lượng hiệu quả đào tạo theo hệ thống tín chỉ. Thứ tư, đối với phòng khảo thí và đảm bảo chất lượng, việc xây dựng Chuẩn đầu ra học phần giúp cán bộ khảo thí có định hướng trong việc xây dựng ngân hàng câu hỏi, đề kiểm tra, đề thi cuối kỳ đáp ứng chuẩn đầu ra học phần, chuẩn đầu ra chương trình đào tạo; đánh giá người học thu thập, phân tích và diễn giải thông tin để xác định mức độ người học đạt chuẩn đầu ra học phần. Từ việc sử dụng kết quả đánh giá để hiểu và có biện pháp cải thiện hoạt động học của sinh viên, tham mưu cho công tác đào tạo trong nhà trường

3. XÂY DỰNG CHUẨN ĐẦU RA HỌC PHẦN

Chuẩn đầu ra học phần quy định về nội dung kiến thức và kỹ năng người học có thể đạt được khi hoàn thành học phần. Chuẩn đầu ra góp phần định hướng tốt hơn vào người học: giúp chuyển đổi từ nội dung của học phần thường được hiểu là giảng viên sẽ dạy những gì sang kết quả đầu ra của học phần những gì mà sinh viên của thể thực hiện khi kết thúc thành công học phần.

Hình 1: *uy trình y dựng và thực hiện chuẩn đầu ra học phần*

Nội dung chuẩn đầu ra học phần nên được phát biểu như sau: “Sau khi hoàn thành học phần, người học sẽ có thể ...”.

Trong lĩnh vực giáo dục, Bloom's Taxonomy - Nguyên tắc phân loại Bloom tạm dịch là Phân loại Bloom về tiếp nhận kiến thức và khả năng vận dụng được sử dụng để mô tả việc đạt được chuẩn đầu ra của học phần.

Bloom's Taxonomy được phân loại thành mức độ thuộc hai nhóm như sau:

- Tiếp nhận kiến thức (Knowledge and understanding):

Nhớ Knowledge : Nhắc lại được những thông tin quan trọng, sử dụng các động từ có thể như: nêu khái niệm, liệt kê, kể tên, trình bày lại, phát biểu lại...

Hiểu Comprehension : Giải thích được những thông tin quan trọng, sử dụng các động từ có thể như: xác định, giải thích, cho biết ý nghĩa, tại sao...

- Khả năng vận dụng Intellectual skills:

ng dụng Application : Giải quyết các vấn đề có kết luận đóng - đáp án tường minh (Closed-ended problems), sử dụng các động từ có thể như: làm sáng tỏ, h y cho biết, thực hiện, minh họa, ứng dụng để...

Phân tích Analysis : Giải quyết các vấn đề có kết luận mở - đáp án không tường minh Open-ended Problems, sử dụng các động từ có thể như: phân biệt, phân tích, bình luận về thực hiện, minh họa, giải quyết tình huống...

Tổng hợp Synthesis : Đưa ra câu trả lời/phương án trả lời riêng unique cho vấn đề cần giải quyết, sử dụng các động từ có thể như: thiết kế, thiết lập, quản lý, tổ chức, tổng hợp, lập kế hoạch...

Đánh giá Evaluation : Đưa ra các ý kiến bình luận dựa trên cơ sở kiến thức đầy đủ lý thuyết và thực tế, sử dụng các động từ có thể như: đánh giá, xếp hạng, dự báo...

Căn cứ vào vị trí của học phần trong

chương trình giáo dục nhóm học phần, khối kiến thức trong chương trình, đặc điểm khoa học của học phần khoa học xã hội, khoa học tự nhiên... và nội dung khoa học của học phần,

các bộ môn xây dựng chuẩn đầu ra của học phần với việc lựa chọn thích hợp các mức độ thuộc phân loại Bloom.

Bảng 1: d về y dựng chuẩn đầu ra học phần ế toán hành ch nh sự nghiệp

TT	P n B	P n n
1	N	au khi hoàn thành học phần, người học s có thể trình bày các vấn đề cơ bản về tổ chức công tác kế toán trong đơn vị hành chính sự nghiệp
2	H	au khi hoàn thành học phần, người học s có thể giải thích nội dung tổ chức công tác kế toán, nội dung nguyên tắc kế toán, phương pháp kế toán các phần hành kế toán, nội dung hệ thống báo cáo tài chính trong đơn vị HCSN.
3	Vận dụng	au khi hoàn thành học phần, người học s có thể vận dụng chính xác các kiến thức về chế độ kế toán Hành chính sự nghiệp để xử lý các nghiệp vụ kinh tế tài chính phát sinh liên quan đến các phần hành kế toán này.
4	Tổng ợ	au khi hoàn thành học phần, người học s có thể tổng hợp các số liệu kế toán để lập các báo cáo tài chính của các đơn vị hành chính sự nghiệp.

Căn cứ trên cơ sở chuẩn đầu ra học phần đ được xây dựng, chuyên ngành chỉ đạo giáo viên xây dựng ngân hàng câu hỏi, tình huống

phục vụ đánh giá theo chuẩn đầu ra của học phần, có thể sử dụng bảng sau:

Bảng . d về danh sách c u h i, tình huống gắn với chuẩn đầu ra học phần ế toán hành ch nh sự nghiệp tham khảo bảng .

TT	P n Bloom	P n n	D n n óng	G
	N	ết quả của phần	1.... 2....	- Kết hợp nội dung của học phần để xây dựng. - Sử dụng các từ để hỏi trong các câu ph hợp với m i phân loại Bloom. - Ghi rõ phạm vi áp dụng cho đánh giá: kiểm tra tích lũy, kết thúc học phần hoặc thảo luận.
	H	ết quả của phần		
	ng dụng	ết quả của phần		
	P n	ết quả của phần		
	Tổng ó : Tổng ó n óng:			

Xây dựng cơ cấu đề thi và ngư ng/ thang điểm đánh giá.

Ngư ng đánh giá giúp phân loại kết quả

học tập của người học, qua đó khuyến khích

người học chủ động đạt và đạt cao hơn chuẩn đầu ra học phần.

Cơ cấu đề thi nên bao gồm một phần hoặc toàn bộ mức độ phân loại loom áp dụng cho

học phần. Số lượng câu hỏi cần đủ nhiều để có thể đánh đủ các mức độ phân loại Bloom.

Căn cứ vào đặc điểm khoa học của học phần, yêu cầu đánh giá người học kiểm tra, thi, thảo luận... và hệ đào tạo trình độ đào tạo và hình thức đào tạo: đại học chính quy, liên

thông... , các khoa có thể thiết kế số lượng câu hỏi của m i đề thi, cơ cấu đề thi và mức đánh giá ph hợp.

Có thể tham khảo một số ví dụ trong các bảng 3 và 4 sau đây.

Bảng . d ngư ng đánh giá theo điểm số tương ứng với m i c u h i

P n B	Đ n c u h i, m i c u điểm		G
	C n	Liên thông	
N	30%	40%	
H	30%	30%	
ng dụng	20%	20%	
P n Tổng ợ	20%	10%	

Bảng : d ngư ng đánh giá theo mức độ đạt được của t ng ph n loại Bloom

P n Bloom	Đ	Đ D	Đ C	Đ B	Đ A
N	Dưới 2 đạt	Ít nhất 2 đạt	Ít nhất 1 tốt và 2 đạt	Ít nhất 2 tốt và 1 đạt	Ít nhất 3 tốt còn lại đạt
H					
ng dụng					
P n Tổng ợ					

(Ghi chú: i ph n loại Bloom hông đạt dưới Đạt t đến dưới ót tr n

, trong đó đề thi g m c u với Nhỏ, hiểu, ng d ng, h n t ch,

Tổng hợp)

4. KẾT LUẬN

Lựa chọn chuẩn đầu ra học phần là trọng tâm để đổi mới cách dạy, cách học và đánh giá người học sau khi công bố chuẩn đầu ra ngành đào tạo. Đổi mới công tác đánh giá người học được hướng tới đánh giá đạt chuẩn đầu ra học phần, thực hiện hình thành kỹ năng và rất chú trọng việc sử dụng kết quả sau đánh giá người học. Xuất phát từ vai trò và tầm quan trọng của việc xây dựng chuẩn đầu ra học phần, tác giả đ đề ra phương hướng xây dựng chuẩn đầu ra học phần trong đào tạo cử nhân ngành Kế toán.

Việc xây dựng và thực hiện đào tạo theo Chuẩn đầu ra học phần sẽ giúp cho các cơ sở đào tạo kế toán trong cả nước ngày càng hoàn thiện, đáp ứng nhu cầu của xã hội, vươn xa ra ngoài khu vực. Muốn thực hiện được những định hướng đó đòi hỏi cần có sự phối hợp của các bên liên quan; đặc biệt trong đó đội ngũ giảng viên giữ vai trò chủ đạo quyết định; cần thúc đẩy đội ngũ giảng viên không ngừng phấn đấu, học tập, rèn luyện và nâng cao trình độ của bản thân đáp ứng yêu cầu và những thách thức mới trong đổi mới giáo dục hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2010), *Uống dẫn xây dựng và công bố chuẩn đầu ra ngành đào tạo*, Hà Nội.
2. Hoàng Ngọc Việt, (2016), *Chuẩn đầu ra của môn học và việc xây dựng đề cương chi tiết môn học trong đào tạo tín chỉ tại trường Đại học Thể dục Thể thao Đà Nẵng*, Kỷ yếu Hội thảo Khoa học - Đại học Đà Nẵng.
3. Học Viện Ngân hàng (2011), *Uống dẫn xây dựng chuẩn đầu ra học phần và ngân hàng câu hỏi, ngân hàng đề thi ph cấp đánh giá người học theo chuẩn đầu ra học phần*, Hà Nội
4. Trần Xuân Kiên, (2014), *Cơ sở khoa học của chuẩn đầu ra, kỷ yếu Hội thảo Chuẩn đầu ra các ngành đào tạo - Đại học Văn Hiến*.
5. Học viện Ngân hàng, (10/12/2013), Hội nghị thực trạng và phương hướng thực hiện chuẩn đầu ra học phần.
Khai thác từ <http://hvnh.edu.vn/hoi-nghi-thuc-trang-va-phuong-huong-thuc-hien-chuan-dau-ra-hoc-phan-2306newsDetail862219.html>.

Ngày nhận bài: 12/4/2017. Ngày biên tập xong: 19/5/2017. Duyệt đăng: 25/5/2017